

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан філологічного факультету
 /Бідзіля Ю.М./
« 8 » липня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРФОЕПІЧНИЙ ПРАКТИКУМ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	06 «Журналістика»
Спеціальність	061 «Журналістика»
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	061 «Журналістика» «Журналістика», «Реклама та зв'язки з громадськістю»
Освітня програма	«Журналістика», «Реклама та зв'язки з громадськістю»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «**Орфоепічний практикум**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **06 «Журналістика»**, спеціальності **061 «Журналістика»** предметної спеціальності **061 «Журналістика»** спеціальності **061 «Журналістика»** освітньої програми «**Журналістика**» та предметної спеціальності **061 «Реклама та зв'язки з громадськістю»** спеціальності **061 «Журналістика»** освітньої програми «**Реклама та зв'язки з громадськістю**».

Розробник: Шумицька Г.В., доктор філологічних наук, доцент кафедри журналістики.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри журналістики, протокол № 11 від «29» 06 21 21 р.

Завідувач кафедри Бідзіля Ю.М.

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету протокол № 4 від «30» 06 21 21 р.

Голова науково-методичної комісії Шаркань В.В

_____, 20__ р.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки: другий	
Загальна кількість годин – 90		
Кількість модулів – 2	Семестр: перший	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3	Лекції:	
	-	-
аудиторних – 44		
самостійної роботи студента – 46	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні: -	
	44	-
Форма підсумкового контролю: усний з елементами тестів	Самостійна робота:	
	46	-

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни «**Орфоепічний практикум**» – дати студентам необхідний теоретичний коментар щодо вимовних норм української мови, запропонувати систему тренувальних вправ для їх засвоєння; допомогти студентам виробляти звичку самостійно контролювати власне мовлення, усне зокрема; виховувати почуття відповідальності за власні мовленнєві дії, мовленнєву культуру каналу, радіостанції загалом.

Мета НД передбачає такі завдання: сприяти у засвоєнні основних норм орфоєпії в системі українського вокалізму, консонантизму, а також акцентуаційних норм; навчити працювати над виробленням нормативного, інтонаційно виразного мовлення; виховувати культуру усного мовлення.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК03. Здатність створювати медіапродукт.

СК11. Здатність самостійно організовувати інформаційно-комунікаційну діяльність, спілкуватися з аудиторією на визначену тему.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

○ Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Орфоепічний практикум**», під час якої висвітлюються програмні питання курсу орфоєпії сучасної української мови: звукова орфоєпія (вимова окремих звуків та їх сполук), орфоєпія слова (словесний наголос, акцентно-ритмічна структура), фразова орфоєпія (синтагматичне членування, фразовий наголос, інтонаційна структура), є опанування навчальної дисципліни (НД) «Медіалінгвістика».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Орфоепічний практикум**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Підвищення загального рівня мовленнєвої культури, зокрема в усній формі.	ПР11
Вироблення навичку дотримання орфоєпічних та екцентуаційних норм української літературної мови.	ПР11
Створювати якісний медіапродукт в усній формі з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.	ПР02. ПР15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Орфоепічний практикум**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Навчитися працювати над виробленням нормативного, інтонаційно виразного мовлення.	ПР11
Виявляти типові орфоєпічні помилки й встановлювати шляхи їх подолання; усвідомлювати власну причетність до творення сучасного ефірного мовлення.	ПР02. ПР11. ПР20.
Виховувати в собі почуття відповідальності за власні мовленнєві дії.	ПР02. ПР15. ПР20

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Під час навчання використовуються методи, які забезпечують опанування навчального предмета (словесні, візуальні, практичні, репродуктивні, проблемно-пошукові, індуктивні, дедуктивні). Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни «**Орфоепічний практикум**» є: поточний контроль на лабораторних заняттях, а

також підсумковий контроль – у вигляді модульної контрольної роботи та усного заліку з елементами тестів.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна або письмова з такими видами: групове та індивідуальне опитування, контрольна (самостійна) робота, індивідуальна або групова презентація виконаного завдання, тести, комп'ютерне тестування.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота у вигляді комп'ютерного тестування.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік з елементами тестів може бути виставлений за результатами суми балів, набраних студентом при поточному контролі на лабораторних заняттях, за результатами самостійної роботи й підсумкової модульної контрольної роботи. Сума балів за всі види робіт визначається у межах 100 балів та обраховується як середнє арифметичне.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	30	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5+10	5+10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	30	100
5	5	5	5	5+10	5	5	5	5+10	5+10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист), із яких:	10*5	50	10*5	50
комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	1	10	1	10
презентація	1	10	1	10

модульна контрольна робота	1	30	1	30
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка задовільно (Е) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь серйозний елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні. За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
		Незадовільно з	Не зараховано з

0-34	F	обов'язковим повторним вивченням дисципліни	обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	---	---

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Загальна кількість балів, яку може отримати студент – 100 балів. Вони досягаються шляхом сумування результатів оцінок за всі види робіт та виведення середнього арифметичного. Отримані бали переводяться також в оцінку за чотирибальною національною шкалою «Відмінно» отримує студент за відмінне виконання роботи та відповіді без істотних помилок та огріхів (90-100 балів). «Добре» студент отримує якщо робота виконана правильно, але допущені незначні помилки, що істотно не впливають на результат контрольної роботи (74-89 балів). «Задовільно» отримує студент якщо робота виконана не в повному обсязі, допущена певна кількість помилок та неточностей, відсутні висновки за виконаними розрахунками (60-73 бали). «Незадовільно» отримує студент у разі допущення великої кількості помилок (менше 60 балів), що потребує додаткового опрацювання навчального матеріалу для отримання позитивної оцінки.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Будова мовленнєвого апарату. Творення звуків мови.

Студенти ознайомлюються з будовою мовленнєвого апарату людини, з'ясовують, які органи мовлення беруть участь у творенні звуків, вивчають акустичні властивості та класифікацію звуків української мови.

Тема 2. Основні вимовні норми в системі українського вокалізму.

Метою заняття є наголошення на важливості знань мовцем орфоепічних норм літературної мови й на необхідності використовувати їх у практичній діяльності телерадіожурналіста; формулювання основних норм вимови українських голосних.

Тема 3. Основні вимовні норми в системі українського вокалізму.

Студенти мають простежити за правильною вимовою голосних [a], [o], [y], [e], [и] та [і] у наголошених та ненаголошених позиціях (робота у телерадіостудії); транскрибувати фонетичною та фонематичною транскрипцією пропоновані викладачем фрагменти тексту (аудиторна та домашня робота).

Тема 4. Основні норми орфоепії в системі українського консонантизму.

Перше лабораторне заняття з цієї теми присвячене розгляду таких питань: вимова шумних дзвінких приголосних; вимова губних приголосних [в] і [ф]; вимова африкат; вимова твердого й м'якого [л], [л']; вимова задньоязикового проривного [r].

Тема 5. Основні норми орфоепії в системі українського консонантизму.

Під час другого лабораторного заняття йдеться про вимову груп приголосних, зумовлену живими фонетичними процесами: асиміляцією, дисиміляцією, спрощенням; звертається

також увага на вимову м'яких, напівпом'якшених приголосних та сполучення приголосних з [є], [и] та [і].

Тема 6. Вимова українських шумних дзвінких приголосних.

Студенти повинні чітко усвідомити: дзвінкість яких приголосних зберігається незалежно від фонетичної позиції; дзвінкість яких залежить від наступного приголосного; глухість яких залежить від наступного приголосного; в яких позиціях можлива подвійна вимова. Звертається також увага на відмінність вимови з написанням.

Тема 7. Вимова губних приголосних.

Особлива увага звертається на умови переходу звука [в] у нескладовий голосний [ў] та на вимову губно-зубного [ф].

Тема 8. Вимова африкат.

Відзначаються випадки, не вимовляються афrikати [дж], [дз], а де – звукосполучення [дж], [дз]. Звертається увага на вимову звука [ц':] як наслідку асимілятивних змін у групах приголосних. Триває робота студентів над удосконаленням власної вимови.

Тема 9. Основні закони милозвучності української мови.

Студенти ознайомлюються з основними законами та фонетичними засобами милозвучності української мови (унікнення збігу голосних, важкого збігу приголосних, чергування *у/в, і/ї, з/зі/із/зо, б/би, ж/же, -сь/-ся* тощо), із художніми засобами милозвучності (унікнення немилозвучних збігів звуків, римування слів у прозі, повторення однакових або близьких за вимовою звуків, звукосполучень, слів тощо).

Тема 10. Вимова груп приголосних.

Студенти під керівництвом викладача звертають увагу на вимову орфографічних груп приголосних *дч, тч, дц, тц, шц, жц, чц, стк, стц, рдц, ться, шся* (наслідок асимілятивних змін); пояснюють вимову слів зі звукосполученнями [чн] та [шн] (дисиміляція); тренують вимову слів зі звукосполученнями, у яких окремі приголосні не вимовляються (наслідок спрощення). На занятті також звертається увага на вимову м'яких і напівпом'якшених приголосних: передньоязикових [д'], [т'], які у більшості позицій не переходять у [дз'] і [ц']; альвеолярного [р], що має бути завжди твердим у кінці складу; губних, шиплячих, глоткового та задньоязикових звуків, що можуть бути лише напівпом'якшеними.

Модуль 2

Тема 11. Фонетична структура слова. Словесний наголос.

Під час заняття розглядаються питання фонетичної природи українського наголосу, його функції (кульмінативна, делімітативна, дистинктивна, смислорозрізнювальна й форморозрізнювальна).

Тема 12. Наголошування іменників.

Студенти виконують вправи з наголошування власне українських та іншомовних іменників, виявляючи випадки акцентної дублетності. Звертається увага на особливості наголошування іменників різних родів при відмінюванні; наголошування складних іменників;

наголошування власних назв; семантична диференціація за допомогою наголосу іменників; семантико-граматична диференціація за допомогою наголосу іменників.

Тема 13. Наголошування прикметників.

Студенти виконують вправи з наголошування власне українських та іншомовних прикметників, виявляючи випадки акцентної дублетності. Звертається увага на питання семантичної диференціації за допомогою наголосу прикметників.

Тема 14. Наголошування числівників та займенників.

Студенти виконують вправи з наголошування числівників та займенників. Особлива увага звертається на начитку текстів, що вміщують значну кількість складних та складених числівників.

Тема 15. Наголошування дієслів.

Студенти виконують вправи з наголошування різних дієслівних форм. Звертається увага на паралельне наголошування дієслів; семантичну диференціацію за допомогою наголосу дієслів; семантико-граматичну диференціацію за допомогою наголосу дієслів; розрізнення за допомогою наголосу видових форм дієслів; наголошування дієприкметників; наголошування дієприслівників.

Тема 16. Наголошування прислівників, службових частин мови та вигуків.

Студенти виконують вправи з наголошування прислівників, прийменників, сполучників, часток та вигуків.

Тема 17. Дотримання орфоепічних та акцентуаційних норм.

Студенти начитують тексти радіоповідомлень, дотримуючись орфоепічних та акцентуаційних норм. Особлива увага звертається на особливості вимови іншомовних слів. Прослуховуючи начитані тексти, студенти разом з викладачем виявляють власні орфоепічні помилки. Викладач індивідуально рекомендує вправи для їх подолання.

Тема 18. Фонетичне слово. Звукова структура слова.

Фонетичне слово. Проклітики. Енклітики. Група фонетичних слів, ускладнених можливим побічним наголосом. Потенційно фонетичні слова. Моделі акцентно-ритмічної структури українського слова В. А. Богородицького та О. О. Потебні.

Тема 19. Фонетичне слово. Звукова структура слова.

Студенти виконують вправи з наголошування власне українських та іншомовних слів, виявляючи випадки акцентної дублетності; звертається увага на вимову проклітиків та енклітиків. Прослуховуючи фрагменти з типовими відхиленнями від акцентних норм, студенти виявляють чужі помилки.

Тема 20. Фразовий наголос.

Заняття присвячене розрізненню типів фразового наголосу (автоматизованого, логічного, емпатичного). Звертається увага на паузацію мовленнєвого потоку як результат фізіологічних, семантичних та ритміко-стилістичних чинників.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
Лекції		Практичні семінарські	Лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Будова мовленнєвого апарату. Творення звуків мови.	4			2		2
Тема 2-3. Основні вимовні норми в системі українського вокалізму.	8			4		4
Тема 4-5. Основні норми орфоєпії в системі українського консонантизму.	8			4		4
Тема 6. Вимова українських шумних дзвінких приголосних.	4			2		2
Тема 7. Вимова губних приголосних.	4			2		2
Тема 8. Вимова африкат.	4			2		2
Тема 9. Основні закони милозвучності української мови.	4			2		2
Тема 10. Вимова груп приголосних.	4			2		2
Модульна контрольна робота	2			2		
Разом за модуль	42			22		20
Модуль 2						
Тема 11. Фонетична структура слова. Словесний наголос.	4			2		2
Тема 12. Наголошування іменників.	4			2		2
Тема 13. Наголошування прикметників.	4			2		2
Тема 14. Наголошування числівників та займенників.	4			2		2
Тема 15. Наголошування дієслів.	4			2		2
Тема 16. Наголошування прислівників, службових частин мови та вигуків.	4			2		2
Тема 17. Дотримання орфоєпічних та акцентуаційних норм.	4			2		2
Тема 18-19. Фонетичне слово. Звукова структура слова.	8			4		6
Тема 20. Фразовий наголос.	8			2		6
Модульна контрольна робота	2			2		
Разом за модуль	48			22		26

Разом за семестр	90		44	46
-------------------------	----	--	----	----

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять: вказані у таблиці 6.2.

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Студенти опрацьовують наукову статтю М. Наконечного «Орфоепічні норми та їх значення» (Плющ Н.П., Бондаренко В.В. Сучасна українська мова. Орфоепія: Навчальний посібник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. – С. 135-141 чи за іншим джерелом), готують наукові повідомлення на тему «Типи вимовних помилок».	6	-
2.	Студенти повинні опрацювати наукову статтю Н.Плющ «Зони фонетичної інтерференції в українській мові (лінгвістичний і соціолінгвістичний аспект)» (Плющ Н.П., Бондаренко В.В. Сучасна українська мова. Орфоепія: Навчальний посібник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. – С. 135-141 чи за іншим джерелом), додати приклади із власних спостережень за мовленням.	6	-
3	Студенти тренують нормативну вимову твердого й м'якого [л] та гортанного [г] і задньоязикового проривного [г] на скоромовках і чистомовках.	4	-
4.	Студенти повинні написати реферат на тему: «Вимова приголосних перед [і] в українській мові» (Курс сучасної української літературної мови / За ред. Л.А.Булаховського. – К.: Рад. шк., 1951. – С. 180-184; М.А.Жовтобрюх. Про вимову приголосних перед [і] в укр. літ. мові // Мовознавство. – 1961. - № 16). З'ясувати, яка принципова різниця в поглядах на вимову передньоязикових зубних приголосних перед [і] двох відомих українських мовознавців – М.Ф.Наконечного та М.А.Жовтобрюха? Які докази на користь своєї концепції наводять вони?	6	-
5.	Студенти повинні підготувати до начитування фрагмент тексту публіцистичного стилю, зробивши перед тим партитуру запропонованого тексту.	4	-
6.	Студенти впродовж тижня слухають за власним уподобанням обраний телеканал або ж радіостанцію з метою виявлення орфоепічних та акцентуаційних помилок. Зафіксувавши помилки на паперовому чи електронному носіях, студенти повинні запропонувати шляхи їх подолання, які будуть обговорені на практичному занятті.	8	-
7.	Студенти опрацьовують статтю Віри Бондаренко „До питання про подвійний наголос в українському слові”, уміщену в підручнику Л. Гливінської „Сучасна українська мова. Фонетика. Орфоепія” (К., 2010. – С. 315-323).	4	-
8.	Студенти повинні підготувати доповідь на тему «логічний наголос» за працями Митрополита Іларіона (Івана Огієнка) та М.І.Погрібного.	8	-
	Разом	46	-

6.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачають низку тренувальних вправ (індивідуальних зокрема) для подолання орфоепічних та акцентуаційних помилок.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби використовуватимуться двох видів: дидактичні засоби передачі навчальної інформації (екранно-проекційна апаратура) та технічні засоби перевірки знань студентів (персональні комп'ютери ТРЦ при кафедрі журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет», комп'ютерного класу/лінгафонного кабінету філологічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») для тестування рівня залишкових знань та умінь студентів.

Обладнання: комп'ютерне обладнання навчального ТРЦ та комп'ютерного класу/лінгафонного кабінету філологічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Програмне забезпечення: основне преінстальоване та ліцензійне програмне забезпечення для персональних комп'ютерів, надане у рамках міжнародного Проєкту ЄС Еразмус+ DESTIN (<http://destin.uzhnu.edu.ua/home-en/>).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. – 4-те вид., перер. і доп. – К., 1997.
2. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1990.
3. Винницький В.М. Наголос у сучасній українській мові. – К.: Рад. шк., 1984. – 160 с.
4. Гливінська Л. Сучасна українська мова. Фонетика. Орфоепія : навчальний посібник. – К. : Логос, 2010. – 416 с.
5. Плющ Н.П., Бондаренко В.В. Сучасна українська мова. Орфоепія: Навчальний посібник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. – 207 с.
6. Тоцька Н.І. Сучасна українська літературна мова. Фонетика, орфоепія, графіка, орфографія. Завдання і вправи. – К., 1995.
7. Орфоепічний словник української мови: У 2 т. / За ред. М.М.Пещак, В.М.Русанівського. – К., 2001. – Т. 1; К., 2003. – Т. 3.
8. Орфоепічний словник / Укладач М.І.Погрібний. – К., 1986.
9. Погрібний М.І. Словник наголосів української літературної мови. – К., 1964.

Допоміжна література

1. Митрополит Іларіон (Іван Огієнко) Логічний наголос чи наголос у реченні // Митрополит Іларіон. Український літературний наголос. Мовознавча монографія. – Вінніпег, 1952. – С.236-239.
2. Наконечний М.Ф. Орфоепічні норми та їх значення // Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика. – К., 1969. – С. 370-376.
3. Погрібний М.І. Орфоепічний словник. Передмова // Орфоепічний словник / Укл. М.І. Погрібний. К., 1983. С. 3-20.
4. Ющук І. Фонетичні закони й орфоепія // Українське мовознавство. № 32-32. 2004. С. 16-22.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Словники України online / Український мовно-інформаційний фонд НАН України:
<https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
2. Сайт бібліотеки Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка: <http://www.journ.univ.kiev.ua/>
3. Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки ім. В. Вернадського:
<http://www.nbu.gov.ua/>
4. Електронна бібліотека відділення журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет»: <http://www.mediazakarp.at.ua>
5. Сайт бібліотеки БДПУ: <http://bdpu.org/Library>
6. Загальний сайт Національної бібліотеки ім. В.Вернадського: <http://www.nbu.gov.ua/>
7. Сайт Львівської ННБУ ім. В. Стефаника: <http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F>